

Duh od zgoraj

Kruta vojna, ki je izbruhnila pred osmimi meseci, je povzročila nepopisno gorje in škode brez števila. To je šiba, ki tepe ne samo vojskujoče se države, marveč tudi druge narode z rastočimi nevarnostmi, ki groze več ali manj vsem evropskim narodom. Sredi vojne vihere stoji razmišljajoči človeški duh, ki se trudi razvozljati vzrok in smisel sedanje vojne. Določnega, povsem zadovoljivega odgovora na to vprašanje ne more dati, ker ne more prodreti v tajnosti božje previdnosti. Toliko pa more v pojasnilo ugotoviti, da je to zlo zakrivila zloraba človeške volje. Sv. Jakobom bi mogli nasloviti na ljudi sedanosti vprašanje: »Od kod boji in od kod prepripi med vami? Ali ne od tod: iz vašega poželenja, ki se vojskuje v vaših udih? Poželite, pa nimate. Ubijate in se trudite, pa ne morete dobiti. Borite se in se vojskujete, pa nimate.« (Jak 4, 1. 2.)

Povsod vlada pomanjkanje vere. V nekaterih državah je zavladalo popolno brezboštvo in poganstvo. Ljudje se nočejo pokoriti Bogu in njegovim zapovedim. Mesto npravstvenega, iz Boga izvirajočega reda hočejo postaviti svoj red, ki je zasnovan na pravicah človeka in naroda. Toda iz teh »nemimljivih« in »neoskrunljivih« človeških pravic se je razvilo tlačenje in izkoriščanje ljudi, kakor ga ni bilo nikdar na svetu. Iz splošnega človekoljubja se je razvilo smrtno sovraštvo med narodi in ledenomrzla sebičnost in poželjivost. Kultura in omika se je sprevrgla v brezsrčnost in surovost, ki ji ni primere. Neomejna svoboda se je izmaličila v nečuvstvo suženjstvo držav in narodov. Brezmejne razvojne možnosti, o katerih je prej sanjal svet brez Boga, so dovedle do sedanje vojne. Tolikokrat obljubljena in napovedanovana sreča je dozorela v bedo in

stisko, kri in solze. Uresničuje se znana beseda sv. pisma: »Pravičnost povzdigne narod; greh pa naredi ljudstva nesrečna.« (Preg 14, 34.)

Takšna je sodba Svetega Duha, ki je početnik naše vere. V duhu te vere nam tudi vzide spoznanje o smislu tako velike nesreče, kakor je vojna. Vojna je gigantsko uničevanje in rušenje. Toda iz razvalin vzaraste novo življenje. Tudi na duhovnem in moralnem področju se pričakuje prepotrebna obnova. Kako dolgo bo še trajalo, da se bodo ljudstva vzdramila iz dosedanje omotice in bodo narodi spoznali, da je njihova dosedanja pot bila zgrešena? To sam Bog ve, ki drži svet na svojih dlaneh in nosi v svojih rokah usodo narodov. Bog je svet ustvaril ne v 24 urah in ne v enem tednu po človeškem časovnem merilu, marveč v prav dolgem razdobju. Tudi za preustvaritev in preureditev moralnega sveta: ljudi in narodov, je potrebna daljša doba. Dozdeva se, da svetovna vojna (1914—1918) v to svrhu ni zadostovala. Človeštvo je moralo v novo težko preizkušnjo. Najboljši Tolažnik, kakor Cerkev proslavlja Sv. Duha v spevu o binokostnih praznikih, nam narekuje upanje, da bo iz morja krvi, solz in trpljenja vzniknil nov svet, ki bo v njem vladala pravičnost za vse: za poedince in vse narode, velike, male in najmanjše, in bo medsebojne odnose oplemenitila in utrdila ljubezen.

Binokostni prazniki objasnjujejo in očitujejo delovanje Sv. Duha v svetu, v Cerkvi in v posameznih ljudeh. Sonce se zrcali v valovih morja prav tako, kakor v mali rozni kapljici, ki se drži spomladne cvetke. Tako se tudi Sv. Duh, nebeško sonce, zrcali v veliki Cerkvi božji in tudi v srcih posameznih vernikov. Iz

njega izvira, kakor poudarja Cerkev v binokostnem spevu, luč za srca, tolažba za dušo, okrepi v življenju, mir v napornem delu, okrepitev v vročem boju, uteha v trpljenju. Duh od zgoraj, kako ožarja s svojo milostjo brigo in delo očeta, ki v težkih današnjih prilikah z velikim naporom oskrbuje svojo družino s tem, kar ji je potrebno za prehrano in obleko. Tudi mati potrebuje milostne pomoči od zgoraj. Težak je njen poklic. Od nje je v največji meri odvisno, da sveti ogenj religije ne ugasne na domačem ognjišču. Darov Sv. Duha je zlasti potrebna mladina, da se reši velikih sodobnih nevarnosti zmot, laži, zapeljavanja in pohujševanja, da usmeri svoje korake v pravo življenjsko pot, na kateri ne raste samo po telesu, marveč se tudi učvrščuje v duhu in napreduje v srcu in volji.

Lepo je sonce, če z nebesnega svoda pošilja svojo zlato luč na njive in livade. V temne kote gozda pa njegova luč ne more prodreti. Tako je tudi z Duhom od zgoraj, ki je »luč naših src«. Kakor v žaru sonca v vinogradu zažari grozd, vzcveti lilija in roza razširi svoj vonj, tako pod vplivom razsvetljujočih in ogrevajočih žarkov luči z nebes vzcveti ter se okrepi krepost mladine, ljubezen matere in moč očeta. Žal ne more ta luč prodreti v srca vseh. Mnogo jih je, ki ne slišijo angelskega speva o božičnih praznikih, ne zmogoslavno-veličastne velikonočne Aleluje, ne prijazno vabečih binokostnih zvonov. Kako drugačno bi bilo njihovo življenje, če bi se dali voditi od božjega duha ter krepiti od božje moči. Življenjska pot je osobito v sedanjem času prav težka, in mnogo jih je, ki so na njej že opešali, drugim pa ta nevarnost preti. Naj bi vsi postali deležni nebeskega daru moči!

Narodno gospodarstvo in narodna zavednost

Malo je narodov, ki bi bili izpostavljeni tako težkim preizkušnjam kot slovenski narod. Posebno v današnjih časih se znova in z vso ostrino postavlja vprašanje njegove nadaljnje usode, njegovega obstanka. Sedanjost namreč ni naklonjena načelu narodne samoodločbe in zato je usoda manjših narodov negotova. Da pa bomo v teh težkih časih vzdržali, je potrebno bolj kot kdaj koli prej skrbeti za dvig narodne zavednosti, ki pa mora sloneti na močnem in dobro vodenem narodnem gospodarstvu.

Kjer dobro — tam domovina?

Vzrok, da vzgoja k narodni zavednosti ni šla vzporedno z narodnim gospodarstvom, na katerega bi se bila morala naslanjati, je v liberalnem nauku, ki je učil, da kjer je dobro, tam je domovina. S tem naukom, ki je sad francoske revolucije (1789), je prekvašeno vse današnje javno in zasebno življenje. Sporedno z liberalnim naukom gre komunistični nauk, ki postavlja za vir vsega le delo. Geslo komunistov je sledeče: Kaj me briga domovina, glavno je, da imam kruh in delo. Ta gesla so danes povsod na dnevnem redu, vsakemu stoje pred očmi kot varljiva vaba, kot podobe iz sanj. Posledica tega je, da se iz dneva v dan veča število onih, ki dajo, ali so vsaj pripravljeni dati za posvetno dobro življenje, svojo narodnost, vero in vse, kar je lenega in dobrega.

Kakšne so posledice tega mišljenja?

V Italiji in Nemčiji sta Mussolini in Hitler miselnost ljudi za dobrim, udobnim življenjem, ki ni imelo prave domovinske podlage, združila z močno narodno zavednostjo. Posebno v Nemčiji so poudarjali, da bo Nemcem le tedaj dobro šlo, če bodo narodno za-

vedni, če bodo držali skupaj, kajti v skupnosti, kateri se je treba podrediti, bodo močni dovolj.

Močan si, o slovenski narod! Tisoč in pet sto let krvaviš, izkrvavel nisi! Narod-mehkužnik bi dušo izdihnil — ti pa, tisočkrat ranjen, komaj zmaješ z ramami... Trdna je moja vera, da napoči zarja tistega dne, ko naša kultura ne bo več krizantema siromakova, temveč bogastvo bogatega. Že slutim zarjo tistega dne (Ivan Cankar.)

Dr. Jože Jeraj v knjigi »Slovenci in Jugoslavija«, ki se dobi za 2 din v prodajalnah Tiskarne sv. Cirila.

V svobodi je še marsikatero ljudstvo mislilo, da mu bo v okviru velikih narodov možen vsaj boljši gospodarski obstoj, če bodo že morda v narodnostnem oziru na slabšem. Toda ostala je neizpodbitna resnica, da je

domače narodno gospodarstvo zlata vredno, pa čeprav je skromno. Ljudstva, ki so v današnjih časih izkusila na lastni koži zaščito tujih, velikih narodov, so sprevidela, da igrajo — predvsem kar se tiče gospodarskega življenja — podrejeno, neodločujočo vlogo in da se jim — kar se tiče gospodarskega življenja in uživanja dobrot, po katerih so hrepenela — godi tisočkrat slabše, kot se jim je godilo prej v okviru domačega, čeprav skromnega gospodarskega življenja.

Zadovoljni bodimo s tem, kar imamo!

Na zgledu drugih lahko Slovenci vidimo, kako je, če človek pri tujcu išče to, kar si na lastni zemlji in v skupnosti z lastnimi

brati po jeziku in veri ni znal ustvariti. Vsi taki so doslej izgubili še to, kar so imeli prej. Zato bodimo vsaj mi pametnejši ter se zadovoljimo s tem, kar imamo! Če si sami na lastni zemlji in pri pomoči bratov po krvi in veri nismo mogli ustvariti tistega prijetnega življenja, po katerem hrepenimo, nam bo to pod tujim gospodarjem, ki bo skrbel le za svoje lastno dobro, še tisočkrat težje. Zato naj ne bo med nami Slovenci človeka, ki bi za svoje osebne trenutne koristi iskal pri tujcu to, česar mu domačija ni mogla dati. Ako se pa najde taka duša, jo naj narod izvrže iz svoje srede brez ozira na njegov položaj, kajti tak človek ni vreden, da je sin slovenske matere!

Pokažimo svojo življenjsko silo!

Pri težnji za ustvaritev boljšega življenja se naši ljudje le preradi naslanjajo na druge. Žive v prepričanju, da je edino tujec zmožen ustvarjati gospodarske dobrine. Tega prepričanja, ki izvira še iz prejšnjih časov, ko smo bili pod tujo oblastjo, se moramo enkrat za vselej otresti! Dokazano je, da naši ljudje po svojih zmoglostih daleko prekašajo tujce. Če bomo zmoglosti naših ljudi, ki jih navdaja še topla ljubezen do našega naroda, uporabili v našo gospodarsko korist, bomo ustvarili mnogo več, kot bi to mogli pod še tako brihtnimi tujci. V ta namen je pa potrebno najprej vse tujce, ki še danes sede na mnogih važnih mestih, brezpogojno odstraniti ter postaviti na njihova mesta ljudi naše krvi. Prav tako je nujno potrebno, da se pri vseh, tudi uradniških mestih, napravi pregled, kajti tudi tu je mnogo takih, ki imajo za tujerodce velike simpatije pa uživajo večjo zaščito kot pristno naši ljudje. Šele, ko bo to opravljeno,

bo naš narod lahko nemoteno v svojem lastnem krogu opravil dela za gospodarski povdignje in dobrobit naroda. S tem bodo široke ljudske plasti dobile tudi polno zaupanje v lastno življenjsko silo, posledica pa bo, da bo tudi vsak posameznik z večjim zaupanjem v samega sebe začel graditi in gospodarsko delovati. To je važno predvsem za kmeta, ki je še vedno več ali manj gospodarsko in idejno podrejen mestu, kjer pa še vedno igrajo vidno vlogo — predvsem na gospodarskem polju — baš ljudje, ki ne spoštujejo našega naroda in naše govornice.

Nesmiselno je biti obziren

Naš narod ni v gospodarski odvisnosti tujine, temveč obratno. Zato je nesmiselno, da smo še vedno do tujcev čezmerno obzirni. Samo če kdo zine tujo besedo, smo do njega — vsaj nekateri — polni spoštovanja. Tega mora biti enkrat za vselej konec! Ljudje, ki od nas žive, naj imajo do nas spoštovanje in se naj z nami pogovarjajo v našem jeziku, ne pa obratno. Posebno na gospodarskem polju ne smemo biti do tujcev nič več obzirni! Pa ne samo to. Tudi gospodarske dobrine,

ki jih imajo pri nas nakopičene tujci v čezmerni meri, se naj uredijo tako, da bodo služile splošnosti, kajti kolikor več imajo tujci, toliko manj ostane nam, ki smo kot celota lastniki te zemlje. Predvsem je treba pri trgovini narediti red, kajti tujci so vedno našli pota, da so v svoj prid izkoristili in izkoriščajo našo trgovino, predvsem trgovino s tujino. To ne velja samo za trgovino z vinom (o čemer smo že pisali), temveč za vse predmete, ki jih naše ljudstvo kupuje in prodaja. Baš trgovina je naša najbolj pereča in boleča narodna rana, kajti prav tu nas tujci gospodarsko onemogočajo, in ravno preko trgovine hromijo našo narodno zavednost. Če se bo v tem oziru napravil red, se bo nastavljal nož pri korenini vsega našega narodnega zla, naš narod pa bo šel v vsakem oziru boljši in lepši bodočnosti naproti. V ta namen smo pa dolžni vsi, od najpreprostejšega pastirja pa do najvišjega javnega organa, storiti vse, kar je v naši moči, da tako rešimo in izboljšamo naše narodno gospodarstvo ter s tem obenem dvignemo tudi slovensko narodno zavest. Vsemogočnega pa prosimo, da nam pri tem pomaga!

Po Jugoslaviji

Cvetkovič o političnih vprašanjih. Ministrski predsednik Dragiša Cvetkovič je bil o pravoslavni velikonočni praznikih v Zagrebu, kjer se je razgovarjal z dr. Mačkom in banom dr. Šubašičem. Pred odhodom iz Zagreba — 30. aprila — je na vprašanja časnikarjev o perečih političnih vprašanjih dal odgovor naslednje vsebine: Občinske volitve v ostalem delu države — v banovini Hrvatski so že razpisane — se bodo vršile, čimprej bo to mogoče. V mestnih občinah se ne bodo vršile, dokler ne bo izdan popravljen zakon o teh občinah. V državi se razmere vedno bolj uravnavajo in ustaljujejo. Narod je sporazum povsod sprejel. Proti sporazumu so le takšni politiki, ki bi radi prišli na vlado. Kar se tiče našega zunanjega položaja, je dober. Mi se točno držimo politike nevtralnosti in nimamo razloga, da bi jo menjali. Pogajanja med odposlanci naše države in zastopniki sovjetske vlade v Moskvi tečejo dobro. Za zdaj se vodi samo trgovinska pogajanja. Ali jim bodo sledila tudi diplomatska, o tem se bo govorilo kasneje. Koncentracijske vlade, ki se je zadnji čas predlagala od gotovih strani, ni treba. Sedanja vlada je dovolj močna, da izvede sporazum. Važno je, da ima vlada enodušne poglede v tem oziru. Ne odbijamo sodelovanja z nikomur, zahtevamo le, da se

sporazum sprejme iskreno. Združitev radikalov, o kateri se je toliko pisalo, se bo izvršila pri volitvah. Takrat se bo videlo, kdo ima radikale.

»Jutro« in sporazum. JNS glavno glasilo za vso državo, ki izhaja v Ljubljani pod imenom »Jutro«, se še do zdaj ni moglo znajti v vprašanju sporazuma med Srbi, Hrvati in Slovenci. Devet mesecev je že preteklo od sklenitve tega sporazuma, »Jutro« pa se še vedno ni moglo dokopati do tega, da bi uvidelo potrebo in koristnost tega sporazuma za našo državo in za srbske, hrvatske in slovenske člane te države. To spoznanje pa bi mu vzniklo v tistem hipu, ko bi bila JNS sprejeta v vlado. To so izpovedali voditelji JNS na praznik Kristusovega vnebohoda na zborovanju v Splitu. Ta najsrčnejša želja pa se JNSarjem ne bo izpolnila. Izjava ministrskega predsednika Dragiša Cvetkoviča v Zagrebu, ki jo objavljamo spredaj, dokazuje, da bo ta želja še dolgo ostala neizpolnjena. »Jutro« bo moralo spisati še mnogo člankov o koncentraciji, v katerih skuša dokazati potrebo vlade narodne sloge. Da je takšna vlada za JNS potrebna, verujemo. Da pa bi vlada, v kateri ni JNS, ne bi bila vlada narodne sloge, to pa ni res. Saj je centralistična in unitaristična politika JNS in njenih strankar-

ob
reumi

poskusite 1-2

ASPIRIN

tablete

Ni drugega zdravila po imenu „Aspirin“, temveč edino le „Bayer“-jev Aspirin.

Ogl. reg. pod št. 36. 37972 od 22. XII. 1935.

skih prednic bila glavni vzrok, da se je bratska sloga Srbov, Hrvatov in Slovencev v naši državi razbila. Koga pa in kaj JNS med ljudstvom predstavlja, dokazuje sklep vodstva JNS, da se JNS občinskih volitev v banovini Hrvatski ne udeleži. Kako bo neki sloga hrvatskega naroda prospevala brez sodelovanja JNS?

Dva brezmesna dneva v naši državi. Izdelana je že in bo vsak čas objavljena v »Službenih novinah« uredba o dveh brezmesnih dnevih v naši državi. V ponedeljkih in petkih ne bodo smeli klati ne goveje živine, ne telet in ne prašičev. Ta dva dneva je prepovedana tudi prodaja svežega mesa in ne bodo smele gostilne pripravljati mesnih jedi. Nova uredba prepoveduje klanje in prodajo zaklanih prašičev, mlajših od 6 mesecev. Prodajanje njihovega mesa in uporaba po gostilnah je dovoljena samo v nedeljah in četrkih. Po vsej državi je prepovedano klanje telet izpod enega leta in vsake vrste breje živine. Kdor bi prekršil to uredbo, ga zadene zaporna kazen do 30 dni, denarna globa pa do 50.000 din. — Končno izide tudi uredba o mletju pšenične moke, o omejitvi te moke ter o krušni pšenični moki.

Ne samo, kar veleva mu stan,
Kar more, to mož je storiti dolžan.

Simon Gregorčič

Koledar. Letošnji velikonočni prazniki predstavljajo posebnost, kakršna je redka. Šele leta 2391. bo velika noč spet 24. marca kot letos. Dne 23. marca so imeli veliko noč v letih 1845. in 1856., leta 1818. pa celo že 22. marca. Zadnja velikonočna nedelja dne 24. marca je bila 1799 in letošnja je bila torej edina v razdobju 600 let. Blinkoštji bodo letos 12. in 13. maja, torej v dneh lednih svetnikov Pankracija in Servacija.

Prvi hrvatski list na Madžarskem. Listi poročajo, da bodo hrvatski Bunjevci, ki žive na Madžarskem začeli izdajati svoje glasilo. List bo izhajal kot tednik in bo tiskan v hrvaščini. — Izdajal ga bo voditelj hrvatske narodne manjšine na Madžarskem Anton Karaganič.

V rdečem »raju« ...

Roman iz sovjetskega kmetijskega življenja

18

»Nisem slišal. Bog daj, da je tudi pozneje ne bi!«
»Ne boš je!« so kakor za prisego rekli možje. »Vsi bomo šli za teboj ali v svobodo ali v smrt!«

Fedor je še dal nekaj naročil. Med drugim je ukazal, naj se okrog vasi razpostavijo straže, da ne bo presečenca, če bi vojski morda že ponoči prišli.

Nato so možje odšli.

Oče in sin sta ostala sama. Pred drugim sta se kazala junaška, toda sedaj jima je skrb zasenčila čela. Zlasti oče je drhtel pred negotovo bodočnostjo. Najbolj ga je morilo vprašanje, ali bodo druge vasi sledile zgledu Balte. Fedor je bil o tem trdno prepričan, oče pa se ni mogel otrestiti dvoma, ki se mu je vsebolj zajedal v dušo. Izkušnje so ga naučile, da se v nevarnostih ni mogoče z gotovostjo zanesti na ljudi. Često strah prevzame tudi srca najboljših. Želja, da bi se izognili nevarnosti, smrti, mnogokrat premaga tudi najbolj odločne sklepe.

V tem trenutku je vstopila Nataša, ki je prišla od doma. Tudi na njenem obrazu se je zrcalil strah pred usodno bodočnostjo. Žalostno je gledala očeta in Fedorja.

Ta sta se prisiljeno nasmehnila, da bi pregnala skrb iz njenega srca.

Aleksej jo je prijel za roko in vprašal:

»Kaj je z materjo in bratom?«

»Ni jima hučega. Sedaj uživata dobro večerjo, ki jo je pripravil Fedor.«

Pri teh besedah je hvaležno pogledala mladeniča.

»Nataša, ali si ti kaj jedla?« jo je ta vprašal.

»Sem!« je prikimala.

V resnici ni jedla. Kako bi mogla misliti na jed, ne potrebe svojega telesa, ko so jo morale tako hude skrbi.

Od tistega trenutka, ko je pred nekaj urami klicala ljudi k vstaji in so se ti navdušeni odzvali njenemu klicu ter šli Fedorju na pomoč, je »utila, da jo tišči velika odgovornost. Zaman si je dopovedovala, da ni mogla drugače ravnati. Misel na bodočnost jo je plašila. V zmago ni upala, ker je vedela, kako divji nasprotnik je Klav. Tresla se je ob misli, da bo vsa kri, ki bo prelita, prišla nad njo. Malodušnost se ji ni mogla šteti v zlo. Saj je bila ženska. Junaštvo ni ženska lastnost. Ni imela tistih nadčloveških vrlin, ki premagajo čustvenost ter utrdijo srce. Trpela je v pričakovanju najhujših dogodkov. Vedela je, da bo Fedor ponoči zažgal križe in če bi si upala bi mu rekla: Ne stori tega! A on se gotovo ne bi oziral na njene besede. Tako ni mogla storiti drugega, kakor vse prepustiti božji Previdnosti.